

Na Kekeda Laa Sa Bol Fua Konia Manata Mamana 'I Filibae

Filibae nia na maefera baita 'ana bali lolofaa 'i Masedonia, ne kera da 'ailia naa 'ana 'i Gris 'i tari'ina.

Aks 16 nia bae sulia si kada sa Bol nia safalia konia manata mamana nai laona maefera baita 'i Filibae. Na leta nee fua konia manata mamana nee 'i Filibae nee, sa Bol nia kedaa 'ana si kada nia nii naa laona lookafo 'i Rom. Na bae lana sa Bol laona buka nee, nia saea nia dooria kai tango kera suli da kwai'adomi fuana 'ana bali 'ana si malefo kera ki. Sa Bol ka faarongo kera lau guu nia dooria kera daka too 'ana kwaimanie fuada kwailiu ma 'ana faatu'uu lamolu lae mala 'ana sa Disas. Sa Bol nia ka saea lau gu fuada uri daka gwalua manata lada ka ngado 'ana God, sui boroi 'ana daka dao toi 'afitaia 'oro ki mala 'ani nia sa Bol. Nia ka saea lau gu fuada uri nao kera dasi lea lau sulia toa ne da toolangaidoo garo ki ne kera lea mai faasia matangana toaa Diu ki. Ne kera saea fuana toae ki sui guu uri daka ade sulia taki nia God 'ana 'iri'unga lae taari uri God ka ala faafi kera. Sui ma, sa Bol nia saea sui naa fuada ne manata mamana lae 'ana ade dianaa baita ne God nia faatainia mai, nia lau 'ana ne uri kolu ka ilia. Na manata mamana laa ne kolu ilia 'ana sa Disas, nia lau 'ana ne adea ma kolu ka saitoma diana ai ne kolu tiidooa naa fainia Kraes ma kolu ka 'o'olo naa 'i maana God. Doo ne adea guu, nia nao si 'o'olo uri kolu ka sasi ngangata lau 'i tala 'akolu uri ade lae sulia birangaa nai toaa Diu ki.

Na 'inifuui baea ki laona buka nee:

Na too laa nia sa Bol 'ana mauria nia 1:1-26
 Liokwaisulii lae sulia mauria nia Kraes 1:27—
 2:18
 Si baea sulia toaa kwaimani sa Bol ki 2:19-30
 Na manata laa ne nia adea wane ka 'o'olo 'i
 maana God 3:1—4:9
 Si baea ni tango lae ki 4:10-23

¹ Nau sa Bol fai sa Timotii kaaria roo waa ni rao nia ki sa Disas Kraes ki. Kaaria miri kekeda kau fuamolu toaa nia ki God sui guu ne molu tiidooa naa fainia sa Disas Kraes ne kamolu nii 'i Filibae, ma fuana lau guu toa kwaitalai kamolu ki ma na toa rao kwai'adomi kamolu ki lau guu.

² Alu God na Maa ma na Aofia kolu sa Disas Kraes daru ka ade diana 'adarua fuamolu ma daru ka falea 'adarua aroaroe fuamolu.

Foa laa nia sa Bol

³ 'Ana si kada ki sui gu ne nau ku manata toomolu ai, nau ku tangoa tasa God nau fuamolu.

⁴ Ma 'ana si kada ne nau ku foa fuamolu ki, nau ku foa 'ana ele lae baita laona mangoku,

⁵ suli ku manata toi na fale kwai'adomi laa ne molu ilia ki mai fuaku fua ili lana raoa nee 'ana faatalongai lana si Faarongoa Diana nee. Ne molu fale kwai'adomi fuaku 'ita 'uana mai 'ana si kada molu safali manata mamana ai ma ka lea mai lelea ka dao 'i tar'i'ina.

⁶ Si doo ne adea manata laku ka ngado ne, God ne nia safalia si raoa diana nai 'ana mauria kamolu ki, tara nia kai ilia raoa nai lelea ka sui diana guu 'ana fa sato ne sa Disas Kraes kai dao ai.

⁷ Nia bobola naa uri nau ku manata 'uri nai suli kamolu suli nau ku liosau 'ani kamolu ma suli ne

kamolu molu fale kwai'adomi fuaku fua raoa ne God nia 'ofe nau ai ma ka falea fuaku. Nao lau 'ana otona gwana si kada ne nau ku bae fifi mai 'ana firu lae suusia ma faatai folaa lae 'ana mamana lana si Faarongoa Diane nee ai ne kamolu molu kwai'adomi fuaku ai. Kamolu molu kwai'adomi fuaku 'ana si kada nee lau guu nau ku nii naa laona lookafo ai.

⁸ Nau ku manata toomolu 'asia naa suli na liosaua nau fuamolu nia baita mala 'ana liosaua nia sa Disas Kraes. God nia liotoi gwana ne si doo nai nau ku saea nai nia 'e mamana.

⁹ Nau ku foosia God uri nia ka adea liosaua kamolu ka baita ka 'idu lau, uri na saitomadooaa kamolu ma na manata lae wane manataa ne nii 'ani kamolu uri ka 'idu ka lea tau lau uri molu ka saitomana 'e'ete lana si doo ne diana ma si doo ne ta'aa.

¹⁰ Uri 'i seeri, kamolu molu ka saitoma diana 'ana fili lana si doo diane, ma uri mauria kamolu ki ka sakwadoloa faasia ta'aa lae lelea ka dao 'afa sato sa Disas Kraes kai dao ai.

¹¹ Nau ku foa lau guu uri sa Disas Kraes nia ka 'adomi kamolu uri molu ka ilia doo diana 'oro, uri si kada toae ki sui guu da suai, kera daka tafoa God 'i langi 'ana tango lana satana.

Na mauria mamane

¹² Toaafuta nau ki 'ae, nau ku dooria uri molu ka saitomana, ne 'afitaia ne nau ku nii na 'i laona nee, nia ne adea ma si Faarongoa Diana nee ka talo.

¹³ Suli na wane ni omee neki kera da fofolo 'i seki laona beu baita nee ma tai toaa 'e'ete 'oro lau 'i seki, kera boroi da saitomana naa ne da alu nau laona lookafo nee uri maana nau ku rao fuana sa Disas Kraes.

14 Na too laa ne nau ku ilia laona lookafo nee nia adea toaa 'oro manata mamana ki 'ana Aofia 'i seki kera daka noniraa ma ka nao dasi mau naa 'ana bae lae sulia bae lana God.

15-17 Ta bali 'ani kera, nia mamana, kera da bae sulia sa Disas Kraes fainia si manata laa ni 'uga lae ma na kwaifanei lae. Kera da dooria sae kera 'ana daka faatalongai sulia sa Disas Kraes uri toae ki daka manata 'initoa 'ani kera, ma sae ka nao lau ni nau. Kera da ade 'uri nai, uri fale lana liodila lae ma na 'afitaia fuaku 'ana si kada nee nau ku nii laona lookafo. Ma sui boroi 'ana ka 'uri nai, tai wane kera daka faatalongai gwada sulia sa Disas Kraes fainia si lioewane diane. Ne kera da faatalongai fainia liosaua kera fuaku suli da lio saitomana ne God nia fili nau uri firu lae suusia si Faarongoa Diana nee.

18 Sui boroi 'ana tai wane daka faatalongai fainia si manata lae wane ta'aa, tii si doo 'initoa nai naa ne si Faarongoa Diana nee sulia sa Disas Kraes nia talo naa. Nia 'uri nai, nau ku ele gwakua sulia si doo nai.

Ma na ele laa nau nai tara nia nao si sui,

19 suli ne nau ku saitomana na nunufana na foa laa kamolu ma na kwai'adomia nia Anoedoo Abu nia sa Disas Kraes fuaku, tara God nia kai tafalangai nau gwana faasia 'afitaia nee.

20 Nau ku dooria 'asia naa ma ku manata ngado 'ana God ne tara nau nao kwasi ilia tasi doo ne kai falea ta 'ide laa fuaku 'i maana. Na manata noniraa laa nai ku ilia mai nia 'afitai ka sui. Nia tio gwana 'ana tii tio laa nai uri lea nau ku mauri 'ua gwaku ma nao ku mae naa boroi, na mauria nau nia ka adea toae ki sui guu daka tafoa 'ada satana Kraes 'i langi.

21 Na mauria nia wane laona ano nee, nia doo uri tee? Fuaku 'i tala'aku, na mauria nee nia doo uri nau ku too ai sulia doori lana Kraes. Aia ma na mae lae, nia diana ka tasa fatai uri too kwaimani lae naa fainia Kraes.

22 Roo si doo nai ki sui guu daru diana sui gwadaru 'ani nau ma ka adea nau ku ulafusia gwaku tee ne tara nau kwai filia. Suli na mauri lae, nau ku dooria sa kwai mauri fasi 'aku uri ku rao 'ua fuana Kraes uri tai doo diana lau ka fuli.

23 Ma sui na mae lae nia ka diana tasa lau fuaku, ne nau ku dooria naa uri lea ku too kwaimani na 'akua fainia Kraes. Nau ku dooria sui gwaku roo si doo nai ki.

24 Sui ma ni kamolu lau gu ne nau ku manata toi nia diana uri nau ku too fasi 'akua uri 'adomi lamolu lae.

25 Si doo nai gu ne adea ma manata laku ka ngado gwana uri tara nau kwai too 'ua gwakua fai kamolu uri 'adomi lamolu lae. Uri nia ka adea manata mamana laa kamolu ka ngasi ka 'idu lau ma na manata lamolu ka ele sulia.

26 Uri 'i seeri, si kada ne tara nau oli kau ku dao siamolu, nia ka adea molu ka tafoa satana Disas Kraes 'i langi ka 'idu lau.

27 Aia, si doo ne 'initoa ka tasa 'ana doo ki sui naa fuamolu ne 'urii, molu abulo 'ana abuloa ne 'o'olo ka lea sulia si doo ne Faarongoa Diana nee sulia Kraes niā saea. Molu ade 'uri nai laona tooa kamolu ki, uri lea nau ku oli kau ku dao siamolu ma nao ku too gwaku 'i seki boroi 'ana, tara nau ku rongo gwaku kau sulia birangaa diana nai molu too ai 'i matangamolu. Seeri tara nia ka faatainia ne kamolu molu 'ado kwaimani 'ana tii si li o 'ana uu ngasi lae uri faatalongai lana si Faarongoa

Diana nee uri toae ki sui guu daka rongoa ma daka manata mamana 'ana God.

²⁸ Nao molu si maungia malimae kamolu ki. Si rakea laa ne kamolu too ai nia kai faatai folaa ai fuada, ne God nia kai falea kwakwaea fuada ma nia 'i tala'ana kai falea mauria firi fuamolu.

²⁹ God nia fili kamolu sui naa, sui ta nao lau uri otona gwana manata mamana lae 'ana Kraes. Nia fili kamolu uri molu ka nonifii lau gu fai nia.

³⁰ Suli kamolu molu suana mai nau ku nonifii lelea mai 'i tari'ina boroi nau ku nonifii 'ua gwaku. Aia ma sui 'i tari'ina nai, kamolu boroi molu ka nonifii naa mala 'ani nau.

2

Liokwaisulii sulia birangaa nia Kraes

¹ Nau ku saitomana na tiidooa laa kamolu fainia Kraes nia kwaiboongi fuamolu kwailiu. Na liosaua nia ka falea kwaigwafei lae fuamolu kwailiu. Ni kamolu molu ka 'ado kwaimani 'ana Anoedoo Abu. Ma molu kwai'ofei fuamolu kwailiu ma molu ka suamolu ka diana kwailiu lau guu.

² Doo ne adea guu, nau ku dooria 'asia naa uri kamolu molu ka too 'ana tii lioewane, molu ka liosau 'ani kamolu kwailiu ma molu ka rao kwaimani. Lea kamolu molu ade 'uri nai, tara na manata ele laa nau ka ali'afu naa siamolu.

³ Nao ta wane 'osi susuu gwamu fai 'oe 'i tala'amu 'ana ili lana doo ki, ma ka nao 'osi sasi uri sae wane ki daka tango 'oe guu. 'O sifolangai 'oe 'i saegano 'ana manata lamu ma 'oko sae'inito 'ana ta waa 'e'ete 'ana kau ka talu 'oe.

⁴ Nao 'osi 'ii uria diana lae fuamu 'i tala'amu. 'O 'ii lau guu uria na diana lae fuana ta wane 'e'ete kau.

⁵ Na manata lamolu ki ka mala 'ana si manata laa ne sa Disas Kraes nia too ai.

⁶ Kraes, sui boroi 'ana nia God 'ua guu, nia nao si manata guu uri dau ngasi lae faafia 'initoa laa nia.

⁷ Nia lukasi tiifau na 'initoa laa nia nai ka tio, nia lea mai ka futa mala wane 'ana noniidoo laona fera ne 'i saegano. Ma nia ka mala gwana ta waa ni rao tatakwai lae.

⁸ Nia ka tala sifolangainia 'i saegano 'ana ade lae sulia liona God, lelea 'ana mae lae boroi 'ana 'airarafolo nia ilia.

⁹ Uri maana si doo nai, God ka faa'inito nia tasa ma ka falea satae doo 'inito tasa fuana ne talua satae doo ki sui.

¹⁰ Uri na doo mauri ki 'i salo ma na doo mauri ki ma na doo mae ki naa laona ano nee, kera daka booruru 'i maa 'aena sa Disas 'ana faabaita lana.

¹¹ Ma kera sui naa daka sae faatai ai ne sa Disas Kraes nia na Aofia. Ma si kada nia fuli 'uri nai, nia ka tafoa satana God na Maa 'i langi.

Faataifolaa 'ana birangaa diane fua toaa laona ano nee

¹² Toaa kwaimani diana nau ki 'ae! 'Ana si kada bae kolu too kwaimani 'ua, kamolu molu ade sulia bae laku. Aia, 'i tari'ina nia 'initoa ka tasa lau uri molu ka ade sulia bae laku 'ana si kada ne nao kwasi too naa fai kamolu. Molu maungia God ma molu ka rao fifii 'ana too lae mala 'ana toaa nia.

¹³ Suli God ne nia rao laona mangomolu ma ka 'adomi kamolu uri molu ka dooria ade lae suli nia ma uri molu ka ilia doori lana.

14 'Ana ilidoo laa kamolu ki sui guu, nao molu si 'uga ma molu si firufiru,

15 uri molu ka 'o'olo ma ta wane ka nao si dao toi tasi doo ne garo 'ani kamolu. Sui boroi 'ana molu ka too matangana toaa ade garo nee sui naa laona molaagali, kamolu molu ka too 'amolua mala 'ana bara wela nia God ne molu mala 'ana ta kwesu ne saru folaa diana laona molaagali rorodoa nee

16 'ana faarongo talo lae sulia si baea ni mauria nee fuana toae ki sui. Lea kamolu ade 'uri nai, nau tara ku noni sasala sulia ka tasa 'ana fa Sato ne sa Disas Kraes kai dao mai, suli na raoa nai ku ulafutainia 'i matangamolu na gwauna nao si funu.

17 Na manata mamana laa kamolu ma na raoa kamolu fuana God nia mala 'ana afuafua ne molu falea fuana. Nau boroi, na mae laku nia mala lau guu 'ana ta afuafua ne ku falea fuana God. Nia 'uri nai, nau ku manata ele gwaku fai kamolu.

18 Nau ku dooria uri kamolu boroi molu ka manata ele lau gu fai nau 'uri nai.

Sa Timotii ma sa 'Ibafroditas

19 Lea sa Aofia kolu sa Disas ka ala gwana faafia, nau ku manata ngado ai tara ku odua sa Timotii lea kau ka dao fasi mai siamolu. Uri lea nia oli mai dao seki siaku ka faarongo nau sulia too lamolu mai sena, uri ka faaelea 'ana manata laku.

20 Nau nao kwasi dao toi ta wane lau ne nia 'uria sa Timotii, ne nia kai manata kwaifa'ogai uri 'adomi lamolu lae 'ana tooa kamolu ki uri ka diana.

21 Na wane ki sui gwana kera da manata sulia doori lada ki gwana 'i tala'ada, ma ka nao dasi manata gu sulia doori lana sa Disas Kraes.

22 Aia ma ni kamolu molu saitomana sa Timo-tii nia 'ana ne ilia doo diane ki ne faatainia nia waa diane. Doo ne adea ka 'uri nai, suli nia rao kwaimani fai nau 'ana faatalongai lana si Faarongoa Diana nee mala 'ana ta wela ne rao kwaimani fai maa nia.

23 Nia 'uri nai, lea nau ku saitomana naa ta tee ne tara dai ilia 'ani nau 'i seki, tara nau kwai odu 'ali'ali gwaku kau 'ani nia simolu.

24 Ma na manata ngado laa nau 'ana Aofia, tara nao si tau guu sui nau 'i tala'aku kwai dao gwaku kau siamolu.

25 'Ana si kada nai lau guu, sa 'Ibafroditas na toolakolu bae 'ana bali 'ana manata mamana lae, nia ne ku manata toi sae kwai odua ka oli na kau siamolu. Nia 'e rao kwaimani mai fai nau ma miri ka susuu ta'aa kwaimani mai fai raoa nee mala 'ana ta roo waa ni omees ki uri suasuli diana lae sulia si Faarongoa Diana nee.

26 Nau ku dooria kwai odua ka oli na kau siamolu suli nia dooria 'asia naa uri ka suamolu tiifau, ma nia ka too ka manata tomolu 'asia naa suli molu rongo mai bae nia matai.

27 Doo mamane bae, nia matai karangi kai mae. Sui boroi 'ana God 'e 'ofe nia ma ka 'adomi nia ka 'akwaa naa, ma ka diana lau guu ne God nia liliua kau liodila laa baita nai faasi nau ne lea sae nia ka mae naa. Lea sa God nao si faamauri nia, tara na liodila lae ki daka koni sui na 'ada faafi nau. Nau boroi, God nia 'ofe nau lau guu.

28 Doo ne adea guu, nau ku dooria 'asia naa uri ku olitainia kau sa wala nee siamolu nai. Nau ku saitomana tara kamolu molu kai ele tasa 'ana si kada molu suana nia dao kau siamolu, suli ne nia mauri 'ua gwana. Ma ni nau boroi tara manata laku suli kamolu kafi laa.

29 Molu ka gwale nia fainia ele laa diane suli kamolu molu tiidooa fainia Aofia, ma molu ka faatainia manata 'initoa laa ne bobola fainia kwaini wane 'uri nai ki.

30 Sa wala nee nia waa 'e falea mai mangona fua ili lana raoa nia Kraes ma ka nao si mangosia maee. Nia sali maelia naa si raoa bae nia ilia 'ana 'adomi laku lae, bae nia ngali fulingamolu suli kamolu molu too tau ma ka 'afitai fuamolu uri ili lana si doo nai fuaku.

3

Na 'o'oloa mamane

1 Toaafuta nau ki 'ae, tasi doo lau, molu manata ele 'amolua sulia na tiidooa laa kamolu fainia Aofia. Si doo bae ku kekeda ku saea sui naa fuamolu, nia diana uri nau ku saea lau fuamolu uri ka adea manata mamana laa kamolu ka ngasi diana ade lea wane ki daka talai garo 'ani kamolu.

2 Kamolu molu ka fiaa toa ta'aa* nee ne kera dooria talai garo lae 'ani kamolu ne kera ilia doo ta'ae ki ne da toolangaidoo daka saea sa kolu ka ade gu sulia birangaa bae 'ana 'iri'unga lae sui fatai God kafi ala faafi kolu.

3 Ma sui ni kolu 'ana ne kolu toaa mamana† nia ki God, nao lau ni kera. Suli na Anoedoo Abu nia 'adomi kolu 'ana faabaita lana God, ma kolu ka manata ele nunufana raoa ne Disas Kraes nia ilia

* **3:2** Toa ta'aa, si baea nai da saea 'ana giri laona baea Grik ma tai ni translesen lau guu, nia toolangainia toaa da nii sara ki fasi farana Alangaia nia God. † **3:3** Toaa mamana nia ki God, farana Alangaia Kwali, na 'iri'unga lae na mae uri ruu lae mai laona tooa nia God. Aia, 'i farana Alangaia Falu naa, Kraes nia na mae uri ruu lae mai laona tooa nia God.

fuakolu, ma ka nao kolu si fiitoi lau 'iri'unga laa nai uri ka adea kolu na toaa nia ki God.

⁴ Sui boroi 'ana nau ku ade sulia na birangaa nai ki, nau nao kwasi fiitoi guu doo nai ki. Ma lea sae ta wane manata toi sae sa nia wanen ia God suli ne nia ade sulia birangaa nai 'ana 'iri'unga lae, nau naa ne ku talu nia 'ana ade lae sulia birangaa nai ki.

⁵ Nau, da 'iri'unga 'ani nau 'ana kwaluna maedani nau burina ku futa. Nau, na wela 'i Diu 'ua guu ne ku futa 'i fulina sa Bensiman. Nau, na ade laku sulia birangaa kani Diu ki nia 'o'olo tiifau, suli nau ta Faarisii lau guu.

⁶ Nau, ku manata 'initoa 'asia naa 'ana birangaa kani toaa Diu ki 'ana si kada ki sui guu lelea nia ka adea nau ku falea nonifia baita 'asia naa fuana konia manata mamana nee. Ma ni nau, ku ade sulia taki lelea mai nao kwasi 'oia ta tii si doo ai.

⁷ 'Ana si kada sui naa, nau ku manata toi sae doo nai ki na doo 'initoe ki 'asia naa. Ma sui 'i tari'ina, si kada ku faabolatainia doo nai ki fainia si doo ne Kraes nia ilia fuaku, doo nai ki sui guu na oenadoe gwana.

⁸ Tee mone, doo nai ki sui guu nau ku ilida ki mai 'ana kada 'i nao, kera oenadoe ki sui guu. Si doo ne 'initoa ka tasa lau 'ana ne, na saitoma diana tasa lae 'ana Aofia nau sa Disas Kraes. Ma na diana lana Kraes laona mauria nau ne adea ma nau ku luka 'ana doo nai ki tiifau mala 'ana tai tafu faamamagu ki naa. Nau ku luka 'ana doo nai ki tiifau uri nau ku tala'ana 'ado kwaimani lae fainia Kraes

⁹ ma tiidooa lae fai nia. 'I tari'ina nai, nau nao kwasi sasi lau uri 'o'oloa nau 'i tala'aku gwana uri maana ne nau ku ade sulia na taki nia God. God

'ana 'i tala'ana ne falea 'o'olo fuaku si kada nau ku manata mamana 'ana Kraes. Suli na taala nia God fua fale lana 'o'olo fuana wane 'e nii 'ana manata mamana lae 'ana Kraes.

¹⁰ Nau, si doo 'initoa ne ku dooria tasa 'aku ne saitoma diana lae 'ana Kraes, dao toi diana lae 'ana tetedea bae tatae nia faasia maea, nonifii kwaimani lae fai nia ma ade lae mala bae nia ilia 'ana si kada nia mae.

¹¹ Uri 'i seeri nau tara ku manata ngado maasia tatae lae faasia maea.

¹² Nau nao kwasi saea lau ne ni nau ku saito-mana sui naa doo ki, ma nao sae nau ku 'o'olo tiifau naa. Ma sui ta, si doo ne nau ku ilia ne nau ku susuu ta'aa naa uri lelea nau ku too guu 'ana 'o'oloa tiifau nai mala 'ana sa Disas Kraes ne nia 'aili nau mai uria 'i nao.

¹³ Toaafuta nau ki 'ae, nia nai. Na doo nai ki nau nao kwasi dao 'ua ai. Ma sui ta, tii si doo ne ku ilia naa ne, nao kwasi 'abarua lau 'ana doo sui ki naa, ma ku susuu ta'aa naa 'akua uri too lae 'ana doo ne nao kwasi too 'ua ai.

¹⁴ Nau ku susuu ta'aa uri ku faasuia na lalae lae ne ku ilia uri ku lea na 'akua uri fera 'i langi, bae God nia 'aili nau mai uri ka kwaiarangai nau ai suli ne nau ku manata mamana 'ana sa Disas Kraes.

¹⁵ Alu ni kolu sui guu toaa ne kolu rafo naa 'ana manata mamana laa kolu ki kolu manata sui guu 'uri nai. Lea tai wane 'amolu nao dasi ala faafia si doo nai, God 'ana ne tara nia kai faatai folaa ai siamolu lea molu manata garo sulia.

¹⁶ Sui boroi 'ana, na doo 'o'olo ne kolu lea mai sulia lelea mai ka dao 'i tari'ina, kolu dau ngasi ai nao kolu si lukasia.

¹⁷ Toafuta nau ki 'ae, molu lio suli ade laku ma molu ka lio lau gu sulia ade lana ta tii ne nia abulo sulia birangaa diana ne meli faatainia fuamolu.

¹⁸ Na toaa 'oro ne kera saea da manata mamana 'ana sa Disas Kraes, na abulo lada 'e faatainia kera da malimae 'ana si Faarongoa Diana nee sulia mae lana sa Disas Kraes 'ana 'airarafolo. Si doo nai, nau ku faarongo kamolu ai 'ana kada 'oro ki sui naa. 'I tari'ina boroi 'ana nau ku faarongo kamolu lau guu 'ana tii si doo nai gwana, ma ku saea na lioku ka dila 'asia naa fainia.

¹⁹ Suli kera toaa nai da lea naa uria laona kula 'ana funu lae. Toaa nai, doori lana noni gwana ne 'inito 'ani kera. Kera da bae noniraa 'ada sulia doo kwaifaa'idei ma daka manata gwada sulia dongana gwana ano nee.

²⁰ Aia ma ni kolu nee, na fera mamana kolu 'e nii mai 'i salo. 'I tari'ina, kolu kwaimaasi kolu ka liomaetala naa maasia dao lana mai tii Wane Kwai Faamauri nai. Ne nia na Aofia kolu sa Disas Kraes waa ne kai lea mai faasia 'i salo.

²¹ Nia tara kai falea nonidoo diana tasa ki mala 'ana nonina 'i tala'ana fuakolu ne nao dasi makeso uri mae lae, uri ka talana nonidoo makeso kolu neki fua mae lae gwana nee. Nia tara kai ilia si doo nai 'ana rigitaa ne nia too ai uri totoo kai gwaungai fua doo ki sui guu.

4

¹ Toaafuta nau ki 'ae. Molu uu ngasi 'amolua 'ana manata mamana laa kamolu 'ana Aofia kolu. Nau ku liosau 'ani kamolu ma ku dooria 'asia naa uri kwai suamolu lau. Kamolu molu adea manata laku ka ele 'asia naa ma molu ka mala 'ana ta

kwaiaraa ne ku ngalia uri maana raoa ne ku ilia 'ani kamolu.

Too sulia birangaa 'ana aroaroe

² 'Oe ni Iudia fainia 'oe ni Sintikii, nau ku bae fifii kau fuamuru uri muru ka too 'amurua faasia olisusuu ta'aa lae, suli kamuru na roo waisaasina ki gwana 'ana manata mamana laa kamuru 'ana Aofia.

³ Ma ni 'oe sa Sisigas lau guu ne 'oe waa rao kwaimani mamane naa, nau ku dooria uri 'oko 'adomia fasi roo ai nai ki. Keerua ne daru rao tetede mai fai nau ma fainia sa Kelaiman ma tai toaa lau 'ana 'adomi laku uri faatalongai lana si Faarongoa Diana nee. Kera sui guu, God nia kedaar sui naa satada ki laona buka 'ana mauria.

⁴ Manata ele ka lelea firi 'ana tiidooa laa kamolu fainia Aofia. Nau ku saea lau kau, manata ele!

⁵ Faatainina abulo marabibi lae fua toae ki sui guu uri daka suai, suli na Aofia nia karangi dao naa.

⁶ Nao molu si manata 'abaru lau sulia tasi doo. Molu foa molu ka gania doo neki sui guu molu kwai 'atoi ai ma molu ka tangoa God fua doo neki nia ilida ki.

⁷ I seeri tara na aroaroa nia God ne baita tasa ka talua saitomadooa nia wane, nia kai suusia manata isifufuli lae faasia laona mangomolu ma laona manata lamolu ki 'ana tiidooa laa kamolu fainia Kraes Disas.

⁸ Toaafuta nau ki 'ae, si baea 'isi nau naa fuamolu nia 'urii. Manata lamolu ka lea 'ana sulia si doo ne mamana, ma si doo ne 'initoa, ma si doo ne 'o'olo, ma si doo ne sakwadoloa faasia ta'aa lae, ma si doo ne diana.

⁹ Molu ka ade 'amolu sulia toolangaidooa ne ku toolangainia mai fuamolu. Molu ilia doo neki

molu rongo nau ku saea ki mai ma na doo neki nau ku ilia ki mai. 'I seeri na God nee 'ana aroaroe tara nia kai nii fai kamolu ka lelea firi.

Bol nia tangoa konia manata mamana 'i Filibae uri kwai'adomia kera ki fuana

¹⁰ 'I laona tiidooa laa nau fainia Aofia, na manata laku nia ele tasa uri ku suana ne kamolu molu fale kwai'adomi fuaku. Nau ku saitomana 'ana kada 'oro ki kamolu molu dooria molu kai 'adomi nau, ma sui ka nao molu si too 'ana tasi kada uri faatai lana liosaua kamolu fuaku.

¹¹ Nau nao kwasi bae lau 'uri nai suli ne nau ku oli kukuru naa 'ana doo ki. Nao. Suli nau ku liu mai laona 'atonga lae ki lelea nau ku saitoma diana na ai, ma na manata laku ka toli gwana sulia ta tee gwana ne nau ku too ai.

¹² 'Ana si kada ki, nau ku siofaa, ma 'ana tai si kada ki lau guu, nau ku too 'ana doo 'oro. Ma nau ku too gwaku 'ana manatae wane toli 'ana si kada ki sui guu, sui boroi 'ana si kada 'ana fanga abusu lae ma nao 'ana si kada 'ana fiolo mae lae, ma 'ana si kada nau ku too 'ana doo 'oro ki ma nao 'ana si kada nao kwasi too 'ana tai doo 'oro.

¹³ Nau ku bobola gwaku fainia ili lana doo nai ki sui guu, suli sa Disas Kraes nia faatetede nau.

¹⁴ Ma na kwai'adomia ne kamolu molu falea fuaku 'ana si kada nau ku too 'ana 'afitai lae, nia diana tasa lau guu.

¹⁵ 'Ana si kada bae nau ku safali faarongo kamolu 'ana si faarongoa diana nee ma sui nau ku faasia 'i Masedonia ma ku lea naa uri tai kula ki lau, kamolu gwana taifili kamolu na konia manata mamana 'i Filibae gwana bae molu kwai'adomi fuaku, nao naa tai toaa lau.

16 'Ana si kada bae boroi nau ku nii 'i Tesa-lonnaeka, ni kamolu lau gu bae molu fale si kwai'adomi lae ki fuaku 'ana ta roo si kada.

17 Si doo nai ku saea nai, nau nao kwasi saea lau suli ne nau ku doori gwaku ngali lana doo ki siamolu ka lelea firi. Nau ku dooria lau 'aku uri sae na kwaiaraa kamolu faasia God ka baita 'ana uri maana ade diana laa kamolu.

18 Suli ni nau 'ana si kada nai, ku too gwaku 'ana doo neki sui guu nau ku kwai 'atoi ai suli kamolu molu fale 'aku. Ma nau ku too 'ana doo nai ki lelea ka talua naa si kwai 'atoia nau ki. Nau kwasi oli kukuru guu 'ana tasi doo 'ana doo ni kwai 'atoi lae ki uria, suli ne sa 'Ibafroditas nia dao ka fale naa doo baki sui guu kamolu molu faa nia ka ngali mai fuaku. Fale kwai'adomi laa nai molu ilia, nia mala 'ana ta afuafua ne moko diana 'ana God ma nia ka ele sulia.

19 God ne ku rao fuana nia kai falea doo neki sui guu kamolu kwai 'atoi ai faasia na suadooa baita diana nia. Ma nia kai falea doo nai ki fuakolu 'i nunufana sa Disas Kraes.

20 Alu kolu sui guu kolu tafoa satana God na Maa kolu ka lelea firi! Iuka nia 'uri nai.

Baea 'isi ki

21 Nau ku falea kau si baea ni manata diana laa nau fuamolu tiifau toaa nia ki God ne molu tiidooa naa fainia sa Disas Kraes. Na toaafuta kolu ki nee kameli meli too ki kau 'i seki, kera tiifau da falea lau guu si baea ni manata diana laa kera fuamolu.

22 Na toaa nia ki God sui guu 'i Rom da falea kau si baea ni manata diana laa kera fuamolu. Ma ka tasa 'asia naa ne si baea ni manata diana laa ne lea kau faasia toaa nee da nii luma sa Sisa waa baita nee 'ana fera nee.

23 Alu na Aofia kolu sa Disas Kraes nia ka ade
diana 'ana fuamolu tiifau.

**Na Alangaia Falu 'ana Baea 'i Baegu
The New Testament in the Baeggu language of the
Solomon Islands
Niu Testament long langgus Baegu**

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Baegu (Baeggu)

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 13 Dec 2023

6c9f5b54-40e4-515c-9ffc-f424e1ec7c96